

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 470/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen metsästyslupamenettelyiden kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arto Pirttilahti /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 470/2022 vp:

Aikooko hallitus kehittää oikeuskäytänteitä, valitusoikeutta ja lupamenettelyitä siten, että suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen jatkuvuus turvataan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Karhu ja ilves koko maan alueella sekä susi poronhoitoalueen ulkopuolella ovat EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV määrittämiä tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja, joiden metsästyks on lähtökohtaisesti kielletty. Direktiivin 16 artikla kuitenkin sallii tiukasta suojelusta poikkeamisen luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a–e alakohtien poikkeusten nojalla. Niin sanotussa kannanhoidollisessa metsästyksessä on kyse luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan poikkeuksesta. Suurpedoista karhua, ilvestä ja sutta on metsästetty Suomessa niin sanotuin kannanhoidollisin perustein.

Termiä kannanhoidollinen metsästys metsästyslaki ei sinänsä tunnista, vaan kyse on metsästyslain 41 a §:ssä säädetystä poikkeuksesta lain 37 §:ssä säädetystä ympärivuotisesta rauhoituksesta josta voidaan poiketa metsästyslain 41 §:n mukaisesti Suomen riistakeskuksen myöntämällä poikkeusluvalla. Metsästyslain 41 a §:ssä säädetään poikkeuslupien edellytykset. Metsästyslain 41 a §:n 3 momentin nojalla sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi. Säännöksessä on kyse siis luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan täytäntöönpanosta. Poikkeuslupa voidaan myöntää, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Metsästyslain (615/1993) nojalla maa- ja metsätalousministeriö voi antaa asetuksen ns. poikkeusluvalla sallittavasta suurpedon metsästyksestä, jos reunaehdot täyttyvät.

Suomen riistakeskuksen suurpetoja koskevista poikkeusluvista on mahdollisuus valittaa metsästyslain nojalla. Valituksista seuraa oikeuskäsittely ja jos sen aikana käy ilmi, että poikkeuslupa

on myönnetty metsästyslain tai luontodirektiivin vastaisesti, ohjaa ratkaisu Suomen riistakeskuksen poikkeuslupaharkintaa siitä eteenpäin.

Yhdistysten valitusoikeutta koskevassa oikeuskäytännössä on metsästyslain osalta annettu merkitystä sille, miten yhdistysten valitusoikeus metsästyslakiin unionin oikeuden täytäntöönpanon kannalta rinnastuvassa luonnonsuojelulaissa oli järjestetty (KHO 2007:74). Metsästyslakiin lisättiin 1.3.2011 voimaan tulleella lainmuutoksella (159/2011) säännökset luonnon- ja ympäristönsuojelun paikallisten järjestöjen valitusoikeudesta tietyistä lain nojalla tehtävistä päätöksistä vastaavalla tavalla kuin luonnonsuojelulaissa.

Mahdollisuus valittaa ja vaatia täytäntöönpanokieltoa lupapäätöksille on oikeusjärjestelmämme mukainen. Hallinto-oikeudet ratkaisevat valitukset ja täytäntöönpanokieltohakemukset itsenäisesti, riippumattomina tuomioistuimina. Arvioin tarvetta valitusoikeuden rajaamiseen yhdessä oikeusministerin ja ympäristöministerin kanssa.

Suurpetojen kuten karhun, ilveksen ja suden kannanhoidollisen metsästyksen säätely- ja lupaprosessissa otetaan huomioon niin kyseisten lajien metsästysajat, kannan seurantojen aikataulut, maa- ja metsätalousministeriön asetuksen antoon ja riistakeskuksen poikkeuslupien käsittelyyn sekä lupien myöntöön liittyvät aikatauluvaatimukset. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen sekä Suomen riistakeskuksen poikkeuslupapäätösten pohjana käytetään viimeisintä kannanseurantatietoa suurpetokannoista, jotta voidaan arvioida mahdollisen kannanhoidollisen metsästyksen vaikutus kyseisen lajin kantaan mahdollisimman ajantasaisen tiedon pohjalta. Suomalaisen metsästyslainsäädännön ja metsästyksen perustana on kestävä käytön periaate. Metsästystä säädellessään ottamalla huomioon riistaeläinkantojen suuruus ja kehitys.

Karhukanta-arvion ja ilveskanta-arvion julkaisun jälkeen Suomen riistakeskus suunnittelee karhun ja ilveksen mahdollista metsästyksiä kyseiselle vuodelle ja hyödyntää myös alueellisten riistanneuvostojen näkemyksiä kyseisten lajien alueellisista tilanteista.

Suomen riistakeskuksen myöntämistä poikkeusluvista on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen, joka voi asettaa luvan harkinnan mukaan täytäntöönpanokieltoon. Asioiden käsittelyajat vaihtelevat hallinto-oikeuksissa; tuomioistuinlaitoksen verkkosivujen mukaan esimerkiksi Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli vuonna 2020 8,3 kuukautta. Maa- ja metsätalousministeriö selvittää yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja Suomen riistakeskuksen kanssa mahdollisuuden aikaistaa suurpetojen kannanhoidolliseen metsästykseen liittyvää prosessia siten, että mahdolliset valitukset olisi tosiasiallisesti mahdollista ehtiä käsitellä poikkeusluvan voimassaolon aikana. Nykyisessä tilanteessa on käynyt niin, että valituksia ei ole ehditty käsitellä poikkeusluvan voimassaoloaikana, vaan hallinto-oikeuksien ratkaisut ovat tulleet voimassaoloajan jälkeen. Tilanteeseen on toivottu muutosta niin, että mahdollisia valituksia koskevat ratkaisut saataisiin poikkeusluvan voimassaoloaikana. Oletettavaa on, että kun HAOt ovat

käsitelleet ja ratkaisseet tänä vuonna tehdyt valitukset, tarvetta täytöntöönpanokielloille ei toivotavasti jatkossa ole.

Helsingissä 6.10.2022

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

VN/25185/2022-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: